

**LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJOS
2019 METŲ I KETV. VEIKLOS ATASKAITA**

TURINYS

I.	BENDROJI INFORMACIJA APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ	2
II.	2019 METŲ I KETV. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI.....	4
III.	KITA SVARBI INFORMACIJA	9

I SKYRIUS

BENDROJI INFORMACIJA APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ

Lietuvos metrologijos inspekcija (toliau – LMI, Inspekcija) – viešojo administravimo biudžetinė įstaiga, įsteigta 1996 m. gruodžio 7 d. Lietuvos standartizacijos departamento 1996 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 273 „Dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos įsteigimo“.

Inspekcijos adresas – A. Goštauto g. 9
Tel.: 870 668 011
El. paštas: metrinsp@metrinsp.lt

Inspekcijos misija – apsaugoti vartotojus ir valstybės interesus nuo neteisingų matavimų padarinių, apsaugoti šalies rinką nuo reikalavimų neatitinkančių matavimo priemonių ir fasuotų prekių.

Vykdydama savo misiją, Inspekcija prižiūri, kaip gamintojai, pardavėjai ir naudotojai, naudodami matavimo priemones tiesioginio pardavimo sandoriuose atsiskaitymams bei kitose teisinio metrologinio reglamentavimo srityse (sveikatos apsaugos, veterinarijos, aplinkos apsaugos bei darbuotojų saugos ir sveikatos ir kt.), laikosi Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo ir kitų metrologijos srities teisės aktų nustatytų reikalavimų. LMI pagal savo kompetenciją tiria ir nagrinėja Metrologijos įstatymo pažeidimus, praneša Europos Komisijai ir kitoms valstybių narių įgaliotoms institucijoms apie pažeidimus, nustatytus vykdant rinkos priežiūrą teisinės metrologijos srityje. LMI taip pat vykdo fasuotų produktų (maisto ir ne maisto) kiekio, nurodyto ant pakuočių ar etiketėse, ir matavimo indų, skirtų skysčiams laikyti, pervežti ar tiekti, kontrolę.

Vadovaudamosi LMI ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (toliau – VMI) bendru 2004 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 11V-43/VA-113 patvirtintomis Etilo alkoholio skaitiklių, etilo alkoholio skaitiklių su temperatūros pokyčio perskaičiavimu, jų naudojimo ir priežiūros taisyklėmis, LMI ir VMI visose etilo alkoholio ir alkoholinių produktų gamybos įmonėse vykdo šių skaitiklių priežiūrą, savo plombomis plombuoja skaitiklius ir flanšinius sujungimus, derina su gamintojais plombavimo schemas ir jų pakeitimus.

Fasuotų prekių priežiūrai LMI įsteigtas Matavimų ir tyrimų skyrius, kuris 2007 m. akredituotas pagal LST EN ISO/IEC 17025:2005 standarto reikalavimus. Šis skyrius atlieka fasuotų produktų kiekio pakuotėse bandymus, kurių rezultatais remdamiesi, LMI inspektoriai priima sprendimus dėl tinkamumo šias prekes parduoti ar tiekti rinkai.

Patikrinimų medžiaga (patikrinimų aktai, protokolai, nutarimai, paklaidų ir nuokrypių apskaičiavimo lentelės ir kt.) kaupiama ir sisteminama 2008 m. LMI įdiegtoje informacinėje sistemoje „Teisinė metrologinė priežiūra“. LMI inspektoriai, naudodamiesi šios informacinės sistemos duomenų baze, unifikuotais aktų surašymo dokumentais ir lentelėmis, turi galimybę patikrinimo vietose užpildyti visus patikrinimo dokumentus ir kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą dėl atliekamo patikrinimo.

Inspekcija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimo Nr. 398 „Dėl sutikimo reorganizuoti biudžetinę įstaigą Valstybinę metrologijos tarnybą“ 2.4.2 papunkčio nuostatas, organizuoja matavimo priemonių patikros žymenų ir patikros sertifikatų blankų gamybą ir kontroliuoja jų naudojimą; atlieka Lietuvos matavimo priemonių valstybės registro tvarkytojo funkcijas; įrašo matavimo priemonių tipus į Lietuvos matavimo priemonių valstybės registrą, išduoda matavimo priemonių tipo patvirtinimo sertifikatus; vykdo paskirtųjų įstaigų priežiūrą; išduoda leidimus ūkio subjektams, norintiems ženklinti fasuotas prekes ir matavimo indus, atitinkančius techninių reglamentų ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus, atitinkamai „e“ ir „3“ ženklais; nustatyta tvarka teikia ūkio subjektams informaciją apie metrologijos normatyvinius dokumentus.

Inspekcija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 364 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymą suteikimo“ nuostatas, tvirtina nesisteminių matavimo vienetų, susijusių su Tarptautine matavimo vienetų sistema (SI) ir leidžiamų naudoti Lietuvos Respublikoje atliekamiems matavimams, sąrašą, atlieka funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo 27 straipsnio 1, 3–4 ir 11 dalyse, 28 straipsnio 1–2 ir 4–5 dalyse, 29 ir 30 straipsniuose, tvirtina matavimo priemonės oficialaus žymėjimo ženklų, matavimo priemonės patikros žymenų formą ir matavimo priemonės patikros sertifikato blanko formą, tvirtina į techninių reglamentų taikymo sritį nepatenkančių matavimo priemonių tipus, suderinusi su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir

inovacijų ministerija, tvirtina matavimo priemonių patikros metodikas ir koordinuoja su matavimo priemonių patikros metodikų rengimu susijusią veiklą, atlieka kitas funkcijas.

Finansinis planas

2019 m. Inspekcijos veikloms įgyvendinti patvirtintas **963,0** tūkst. Eur (valstybės biudžeto lėšos) finansinis planas.

2019 m. I ketv. Inspekcijos veikloms įgyvendinti buvo patvirtintas 229,5 tūkst. Eur finansinis planas, visą jį sudarė valstybės biudžeto lėšos.

2019 m. I ketv. sąmata įvykdyta 156,7 tūkst. Eur arba 68,3 proc. Iš skirtų biudžetinių asignavimų liko nepanaudoti 72,8 tūkst. Eur, visa tai asignavimai išlaidoms. Iš jų 55,6 tūkst. Eur darbo užmokesčio lėšų, nes atlyginimai ir soc. draudimo įmokos mokamos kito mėn. 5 d., dėl neužimtų pareigybių (numatomi konkursai) bei darbuotojų ligų, 1,1 tūkst. Eur socialinio draudimo įmokų, darbdavių socialinės paramos – 0,3 tūkst. Eur, 15,8 tūkst. Eur kitų išlaidų – prekėms ir paslaugoms pagal įvairius išlaidų straipsnius, nes nebuvo gautos sąskaitos už komunalines ir patalpų išlaikymo išlaidas, kurą iki I ketv. mokėjimo paraiškų pateikimo laiko pabaigos (kovo 26 d.).

Žmogiškieji ištekliai:

Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2018 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 4-90 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. sausio 7 d. įsakymo Nr. 4-14 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai pavaldžioje ir ūkio ministro valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ pakeitimo“ **patvirtintas didžiausias leistinas Lietuvos metrologijos inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius – 44 pareigybės.**

II. 2019 METŲ I KETV. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Inspekcijos strateginis tikslas – užtikrinti, kad teisinio metrologinio reglamentavimo objektams priskirtos matavimo priemonės ir jų būklė bei gaminamos ir rinkai tiekiamos fasuotos prekės atitiktų teisinės metrologijos reikalavimus.

I lentelė

Strateginio tikslo rodiklis	2019 metų	
	planas	I ketv. faktas
Laiku pašalintų matavimo priemonių ir matavimo indų naudojimo ar tiekimo rinkai bei fasuotų prekių gamybos, importo ar pardavimo pažeidimų, nustatytų ūkio subjektų patikrinimų metu skaičius, lyginant su nustatytais pažeidimais, proc.	98,6	100,0

Siekdama strateginių tikslų įgyvendinimo, Inspekcija 2019 m. I ketv. atliko 922 (26,0 proc. plano) patikrinimų, kurių metu nustatė 164 pažeidimus (17,8 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus):

– 726 matavimo priemonių (toliau – MP) naudotojų patikrinimai, kurių metu nustatyti 74 pažeidimai (10,2 proc. nuo atliktų patikrinimų skaičiaus);

– atlikti 196 fasuotų prekių kiekio patikrinimai, kurių metu nustatyta 90 pažeidimų (45,9 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus).

Pažeidimų buvo nustatyta pas fasuotų prekių pardavėjus, kurie tiesiogiai neatsako už jiems tiekiamų fasuotų prekių kiekio neatitikimus, todėl patikrinimai buvo atliekami ir pas fasuotų prekių gamintojus bei importuotojus, kurie tiesiogiai atsako už jų rinkai tiekiamų prekių atitiktį metrologiniams reikalavimams. Šių patikrinimų metu, kurių atlikti 95, buvo nustatyti 32 pažeidimai (33,7 proc. nuo atliktų gamintojų ir importuotojų skaičiaus). Vykdamat nustatytų pažeidimų pašalinimo stebėseną buvo atlikti 25 pakartotiniai patikrinimai, kurių metu pažeidimų nenustatyta.

Iš viso 50-čiai atsakingų asmenų už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus skirta 2250 EUR baudų. Didelį neskirtų sankcijų skaičių už nustatytus pažeidimus lėmė ir tai, kad už teisingą fasuoto produkto kiekį fasuotėje visų pirma yra atsakingi šių prekių gamintojai ar importuotojai, kuriems ir taikomos sankcijos, o prekiautojams duodami nurodymai išimti kiekio reikalavimų neatitinkančias prekes iš prekybos, jų nepardavinėti ar gražinti gamintojams ir tik šių nurodymų nevykdantys prekiautojai yra baudžiami.

Vadovaujantis priežiūros naštos mažinimo ūkio subjektams principais, buvo siekiama, kad ūkio subjektų veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus, o ne juos bausti ar taikyti jiems sankcijas. Ekonominės sankcijos ūkio subjektams nebuvo taikomos, kai jie operatyviai, nustatytais terminais, kur tai buvo galima padaryti, pašalindavo pažeidimus. Nebuvo bausta nei viena verslo įmonė jos pirmaisiais veiklos metais, nes LMI yra pritarusi Deklaracijai dėl pirmųjų verslo metų. LMI inspektoriai, įgyvendindami Deklaracijos nuostatas, tikrinimų ir konsultavimo metu įteikia Deklaraciją pirmus metus veikiančioms ir pirmą kartą tikrinamiems ūkio subjektams, juos konsultuoja ir informuoja, kur jie gali kreiptis jiems rūpimais metrologinių reikalavimų klausimais. 2019 m. I ketv. veiklą pradantiems ūkio subjektams įteiktos 33 Deklaracijos.

Svarbiausi veiklos rezultatai

2 lentelė

Svarbiausių veiklų įgyvendinimo rodikliai	2019 metų	
	planas	I ketv. faktas
1. Patikrintų matavimo priemonių naudotojų ir už gaminamas bei rinkai tiekiamas fasuotas prekes atsakingų asmenų, nepažeidžiančių teisinės metrologijos reikalavimų, dalis per metus, proc.	85,2	87,1 Patikrinus 821 matavimo priemonių naudotoją ir už gaminamas bei rinkai tiekiamas fasuotas prekes atsakingą ūkio subjektą, nustatyti 106 pažeidimai (t. y. 12,9 proc.). Fasutu prekių kiekio srityje pažeidimų didėjimą lėmė fasuoto kieto kuro, kruopų, sūrio, vytintos dešros ir kt. prekių kiekio patikrinimų rezultatai. Iš viso patikrinus 95 įvairių maisto ir ne maisto prekių gamintojus (fasuotojus), 32 (33,7 proc.) pažeidė fasutu prekių kiekio reikalavimus.
2. Daugiabučių gyvenamųjų namų butuose įrengtų šalto vandens skaitiklių, atitinkančių teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	90,5	95,1 Surinkta informacija iš 64 geriamąjį vandenį tiekiančių įmonių. Situacija šioje atsiskaitymo su vartotojais srityje pagerėjo, tačiau nėra pakankamai gera. Didžiausias tiekėjas yra UAB „Vilniaus vandenys“, kuri naudoja net per 278 tūkst. šalto vandens skaitiklių. Bendrovė per š. m. I ketv. įrengė per 7 tūkst. naujų skaitiklių ir iš viso naudoja 90,6 proc. skaitiklių su galiojančia metrologine patikra. 2016 m. bendrovė naudojo tik 52,2 proc. vandens skaitiklių su galiojančia patikra. 2017 m. naudojo 71,7 proc., 2018 m. - 87,7 proc. skaitiklių su galiojančia patikra.
3. Degalų (benzino, dyzelino) ir automobilių dujų degalinių, atitinkančių teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	88,9	93,1 Patikrinus 72 degalų (benzino, dyzelino) ir automobilių dujų degalines, 5-iose (6,9 proc.)

		degalinėse nustatyti teisinės metrologijos reikalavimai.
4. Ūkio subjektų, kurių tiekiamų rinkai fasuotų prekių kiekis atitinka teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	75,0	65,2 Patikrinus 95 ūkio subjektus, gaminančius (fasuojančius) įvairius maisto ir ne maisto produktus, 32 (33,7 proc.) ūkio subjektai pažeidė fasuotų prekių kiekio reikalavimus.
5. Rizikingiausių ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	75,1	74,1 Vadovaujantis LMI taikomomis rizikos vertinimo procedūromis, didžiausias dėmesys buvo skiriamas rizikingiausiems ūkio subjektams.
6. Vidutinio ar mažo rizikingumo ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	24,9	25,9 Mažiau buvo tikrinami vidutinės ir mažos rizikos ūkio subjektai.
7. Patikrinimų, atliktų naudojant kontrolinius klausimynus, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	80,4	90,6 2019 m. I ketv. 835 patikrinimai buvo atlikti tose veiklos srityse, kurioms tikrinti jau parengti kontroliniai klausimynai.
8. Planinių patikrinimų, apie kuriuos iš anksto pranešama tikrinamam ūkio subjektui, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	90,0	89,1 Be pranešimų patikrinimai buvo atliekami tik kitų institucijų prašymais, pagal vartotojų skundus, atliekami neplaniniai ir pakartotiniai patikrinimai.
9. Viešai skelbiama ketvirtinė informacija apie planinius patikrinimus, kartais per metus	4	1 Skelbtas 2019 m. I ketv. darbo planas
10. Neplaninių patikrinimų, padėjusių užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, kai ši žala ar pavojus reikšmingi, dalis, palyginti su visais neplaniniais patikrinimais, proc.	65,2	73,3 Atlikus 101 patikrinimą pagal gautus skundus, VATŽŪM kvietimu, neplaninių ir pakartotinių patikrinimų, nustatyti 74 atvejai, kurie padėjo užkirsti kelią pažeidimams.
11. Ūkio subjektų, teigiančių, kad Lietuvos metrologijos inspekcijos konsultacija buvo naudinga, padėjo suprasti teisės aktus ir jų laikytis, dalis, proc.	99,2	100
12. Ūkio subjektų, teigiančių, kad kontroliniai klausimynai padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus ir geriau juos įgyvendinti, dalis, proc.	99,2	100 Ateityje numatoma tobulinanti kontrolinius klausimynus, siekiant juos supaprastinti, atsižvelgiant į verslininkų pastabas.
13. Ūkio subjektų, teigiančių, kad pirmaisiais veiklos metais gavo naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės, išskyrus atvejus, kai jos buvo būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, dalis, proc.	99,5	100 Buvo siekiama pirmaisiais veiklos metais ūkio subjektus konsultuoti, o ne juos bausti. Patikrinus 34 ūkio subjektu, 6 (17,6 proc. patikrintų) pažeidė teisinės metrologijos reikalavimus. Baudos nebuvo skirtos.
14. Finansinių ir žmogiškųjų išteklių, skirtų rizikos vertinimui, planavimui ir analizei, dalis, proc.	17,3	17,2

15. Finansinių ir žmogiškųjų išteklių, skirtų konsultavimui, informavimui ir prevencijai, dalis, proc.	28,9	28,7
16. Finansinių ir žmogiškųjų išteklių, skirtų fiziniams patikrinimams, dalis, proc.	53,8	54,1
17. Planinių patikrinimų trukmė, minutėmis	82	81

Kita 2019 m. I ketv. vykdyta veikla

Patikrinimai MP naudojančiuose ūkio subjektuose ir šių patikrinimų rezultatai

Atlikti 32 patikrinimai geriamojo vandens tiekimo įmonėse ir jų filialuose, 11-oje (34,4 proc.) nustatyta pažeidimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Panevėžio (100 proc.), Marijampolės (100 proc.), Vilniaus (60 proc.) ir Kauno (50 proc.) apskrityse. Iš patikrinto 631 gyventojų butuose įrengto šalto vandens skaitiklio 64 (10,1 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Daugiausia tokių skaitiklių naudojo Vilniaus (33,3 proc.), Marijampolės (31,3 proc.), Panevėžio (18,2 proc.) ir Kauno (14,3 proc.) apskrityse esančios geriamąjį vandenį tiekiančios įmonės.

Atlikta 18 patikrinimų vaistus parduodančiose ir gaminančiose vaistinėse, 1-oje (5,6 proc.) Marijampolėje nustatytas pažeidimas. Iš patikrintų 342 MP (svarstyklės, stikliniai termometrai, higrometrai) 2 (0,6 proc.) MP buvo naudojamos su pasibaigusia metrologine patikra. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 1 (5,6 proc.) įmonė pašalino pažeidimą, atliko 1 (0,3 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti 59 patikrinimai veterinarijos vaistinėse ir vet. gydyklose, 5-iose (8,5 proc.) nustatyta pažeidimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Utenos (100 proc.), Klaipėdos (20 proc.) ir Šiaulių (16,7 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 252 MP (kūno temperatūros matavimo termometrai, higrometrai, svarstyklės, stikliniai termometrai) 6 (2,4 proc.) MP buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus. Daugiausia tokių MP naudojo Utenos (50 proc.) ir Klaipėdos (6 3 proc.) apskrityse esančios veterinarijos gydyklos. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 26 (44,1 proc.) veterinarinės vaistinės ir gydyklos pašalino pažeidimus, atliko 84 (33,3 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikta 12 patikrinimų plastiko granulių bei plastiko ir PET pakuočių bei kitų prekių iš plastiko gamybos įmonėse, pažeidimų nenustatyta. Patikrintos 127 MP (pagamintų plastmasinių gaminių svėrimui elektroninės ir automobilinės svarstyklės, fasuojamos produkcijos kontrolei vykdyti - automatinės svarstyklės, gaminamų pakuočių matmenims nustatyti – metalinės ruletės, metrai, manometrai oro kaupuose ir oro padavimo vamzdyne, dujų koncentracijai patalpose matuoti – dujų signalizatoriai ir kt.). Visos MP buvo naudojamos su metrologine patikra. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 4 (33,3 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 16 (12,6 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti 7 patikrinimai Vilniaus ir Kauno miestuose esančiose transporto priemonių parkavimo automatų įmonėse, 4-ose (57,1 proc.) nustatyta pažeidimų. Pažeidimai nustatyti Vilniaus (75,0 proc.) ir Kauno (33,3 proc.) miestuose. Iš patikrintų 37 parkavimo automatų 5 (13,5 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Vilniaus m. 37,5 proc. parkomatų buvo naudojami be metrologinės patikros. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 1 (14,3 proc.) įmonė pašalino pažeidimus, atliko 2 (5,4 proc.) parkomatams metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 29-iose degalų (benzino, dyzelino) degalinėse, pažeidimų nenustatyta. Atlikta 426 MP (degalų įpylimo kolonėlės, degalų talpyklos, metrolazdės) būklės ir naudojimo kontrolė, nustatyta, kad visos MP atitiko teisinės metrologijos reikalavimus. Degalinėse iš viso patikrinti 245 dozatoriai, iš kurių 101 (41,2 proc.) dozatoriui patikrinta santykinė tūrio matavimo paklaida, pažeidimų nenustatyta.

Atlikti patikrinimai 43-iose automobilių dujų degalinėse, 5-iose (11,6 proc.) iš jų nustatyti pažeidimai. Tai Alytaus (33,3 proc.), Panevėžio (25,0 proc.) ir Šiaulių (20,0 proc.) apskrityse. Atlikus 204 MP (dozatoriai, manometrai) būklės ir naudojimo kontrolę nustatyta, kad 5 (2,5 proc.) MP neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 4 (9,3 proc.) degalinės pašalino pažeidimus, atliko 11 (5,4 proc.) MP metrologinę patikrą.

Degalinėse patikrinus dozavimą nustatyta, kad 2-jų (6,1 proc.) dozatorių iš 33-jų tikrintų dozatorių faktinė santykinė tūrio matavimo paklaida viršijo leistiną. Panevėžio apskrityje degalinėse patikrinus dozavimą nustatyta, kad 2-jų dozatorių iš 8 tikrintų faktinė santykinė tūrio matavimo paklaida viršijo leistiną

±1,0 proc. paklaidą: per dozatorius automobilinės dujos buvo įpilamos vartotojo nenaudai esant dozavimo paklaidai – 1,06 proc.

Atliktas 241 patikrinimas švietimo įstaigų (mokyklose, lopšeliuose-darželiuose ir kt.) maitinimo paslaugas teikiančiose įmonėse, 17-oje (7,1 proc.) nustatyta pažeidimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Kauno (16,2 proc.) ir Telšių (14,3 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 1023 MP (svarstyklės, stikliniai ir bimetaliniai termometrai ir kt.) 25 (2,4 proc.) MP neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Telšių apskrityje 6,5 proc. buvo naudojama tokių MP. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 31 (12,9 proc.) įmonių pašalino pažeidimus, atliko 73 (7,1 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti 82 patikrinimai prekybos įmonėse (parduotuvės, parduotuvės degalinėse), 4-iose (4,9 proc.) nustatyta pažeidimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Kauno (15,4 proc.) apskrityje. Iš patikrintų 265 MP (elektroninės svarstyklės, stikliniai termometrai) 5 (1,9 proc.) MP neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Daugiausia tokių MP naudojo Marijampolės (10,0 proc.) apskrityje esančios prekybos įmonės. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 11 (13,4 proc.) įmonių pašalino pažeidimus, atliko 22 (8,3 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 93 viešojo maitinimo įmonėse (kavinės, barai, valgyklos ir kt.), 13-oje (14,0 proc.) nustatyta pažeidimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Klaipėdos (35,7 proc.) ir Telšių (33,3 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 384 MP (įvairių tipų termometrai, matavimo taurelės, elektroninės svarstyklės) 18 (4,7 proc.) MP buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus. Daugiausia tokių MP naudojo Klaipėdos (11,3 proc.) ir Kauno (10,8 proc.) apskrityje esančios viešojo maitinimo įstaigos. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 32 (34,4 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 54 (14,1 proc.) MP metrologinę patikrą.

Patikrinti 75 turgaviečių ir lauko prekybos prekeiviai, 14 (18,7 proc.) nesilaikė teisinės metrologijos reikalavimų. Daugiausia pažeidimų nustatyta Panevėžio (50,0 proc.), Utenos (37,5 proc.) ir Tauragės (33,3 proc.) apskrityse. Iš patikrintų 115 MP (elektroninės, ciferblatinės svarstyklės, stikliniai termometrai) 18 (15,7 proc.) MP buvo naudojamos su pasibaigusia metrologine patikra. Daugiausia tokių MP naudojo Panevėžio (58,3 proc.) ir Utenos (25 proc.) apskričių prekeiviai. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 6 (8,0 proc.) prekeiviai pašalino pažeidimus, atliko 9 (7,8 proc.) MP metrologinę patikrą.

Maitinimo paslaugas tiekiančiose įmonėse, prekybos, viešojo maitinimo įmonėse, turgavietėse ir lauko prekyboje atlikta 456 svarstyklių būklės ir naudojimo kontrolė. Svarstyklių rodmenų paklaidos tiesioginio svėrimo metu neviršijo leidžiamų svėrimo paklaidų ribų, nurodytų Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento 3 lentelėje.

Atliekant rinkai tiekiamų ir naujai įsigytų matavimo priemonių rinkos priežiūrą per I ketvirtį pagal Matavimo priemonių techninį reglamentą (EP ir Tarybos direktyva 2004/22/EB dėl matavimo priemonių, 2014/32/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su matavimo priemonių tiekimu rinkai), patikrinti 2-ose geriamąjį vandenį tiekiančiose įmonėse 28 šalto vandens skaitikliai, 1 degalinėje kuro pilstymo kolonėlė, pažeidimų nenustatyta. Vienoje suskystintų dujų degalinėje dujų kolonėlės dozatorius neapsaugotas nuo neteisėto pakeitimo privaloma pakabinama plomba. Nepateikta patvirtinta dujų kolonėlės plombavimo schema. Nurodyta kreiptis pas šios kolonėlės pardavėją, kad pateiktų parengtą plombavimo schemą pagal gamintojo tipo tvirtinimo sertifikatą ir į paskirtąją įstaigą, kad paaiškintų kodėl dozatorius neapsaugotas nuo neteisėto pakeitimo privaloma pakabinama plomba.

Pagal Neautomatinių svarstyklių techninį reglamentą (EP ir Tarybos direktyva 2009/23/EB dėl neautomatinių svarstyklių, 2014/31/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su neautomatinių svarstyklių tiekimu rinkai) patikrintos 63 įmonės (parduotuvės, viešojo maitinimo įmonės, turgavietės) ir jose naudojamos naujai įsigytos 81 svarstyklės, iš kurių 5 (6,2 proc.) neatitiko Reglamento reikalavimų (nepaženklintos privalomu ženkliniu, neturėjo atitiktį patvirtinančių dokumentų). Nurodyta kreiptis pas svarstyklių pardavėjus.

Atlikti 35 patikrinimai kituose įvairiuose objektuose (šilumos tiekimo įmonėje, elektros energijos tiekimo įmonėje ir kt.), pažeidimų nenustatyta. Visos 125 patikrintos MP buvo naudojamos nepažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimų.

7 patikrinimai atlikti pagal gautus 7 vartotojų ir ūkio subjektų skundus. Tikrintas įvadinis šilumos skaitiklis, elektros energijos skaitiklis, svarstyklės, automobilių parkavimo automatai. 3 atvejais (42,9 proc.) nustatyta pažeidimų.

Atlikti 2 patikrinimai kartu su VATŽŪM atstovais Marijampolėje vaisiais ir daržovėmis prekiaujančiose prekybos įmonėse. Nustatytas 1 pažeidimas. Taip pat LMI inspektoriai kartu su Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovais 15 kartų vyko į etilo alkoholio ir alkoholio produktų gamybos įmones atlikti skaitiklių ir išpilstymo linijų jungčių plombavimo bei plombavimo schemų derinimo darbu.

Prekių kiekio patikrinimai ir patikrinimų rezultatai

Patikrinta 14 kruopas fasuojančių/tiekiančių įmonių (atliktas 61 patikrinimas), 5-iose (28,6 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintų 3782-jų pakuočių 398-ių (10,5 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Malsena plus“ – 28,0 proc., UAB „Galinta ir partneriai“ – 15,4 proc., UAB „Sanitex“ – 5,6 proc., S. Krivicko įmonė „Fasma“ – 3,3 proc., UAB „Skanėja“ – 2,8 proc. Palyginti su 2017 m. atliktų patikrinimų rezultatais, situacija kruopas fasuojančiose įmonėse pablogėjo, t. y. pažeidimų padaugėjo nuo 7,8 proc. iki 10,5 proc.

Patikrintos 38 kietą kurą fasuojančios įmonės (atlikti 59 patikrinimai), 21 – oje (55,3 proc.) nustatyta pažeidimų. Iš patikrintų 2194-ių kuro pakuočių 535-ių (24,4 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Daugiausia kiekio neatitikimų nustatyta: UAB „Biogra“ – 100,0 proc., UAB „Būsto plėtros ir investicijų centras“ – 100,0 proc., UAB „Liteko“ – 67,7 proc., UAB „DEPO DY LT“ – 56,8 proc., UAB „Fina LT“ – 50,0 proc., UAB „Smart Trading“ – 42,9 proc., UAB „Rokjus“ – 36,7 proc., UAB „Ramundas GM“ – 33,0 proc., UAB „Gedaleksas“ – 30,8 proc. ir kt. Palyginti su 2017 m. atliktų patikrinimų rezultatais, situacija kietą kurą fasuojančiose įmonėse nepakito.

Patikrinta 15 riešutus ir džiovintus vaisius fasuojančių/tiekiančių įmonių (atlikti 28 patikrinimai). Patikrintos 1588 pakuotės. Pažeidimų nenustatyta.

48 patikrinimai atlikti kitose įvairiose įmonėse. Tikrinti konditerijos gaminiai, duonos ir pyrago gaminiai, pieno produktai, mėsos gaminiai, alkoholiniai gėrimai, parfumerija ir kt. Iš patikrintų 1708-ių produktų pakuočių 164-ių (9,6 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus.

29 patikrinimai atlikti, atliekant fasuotų prekių kiekio bandymus, kuriuos atliko pagal LST EN ISO/IEC 17025 standarto reikalavimus akredituotas LMI Matavimų ir tyrimų skyrius. Tikrintas sūris, varškė, alkoholiniai gėrimai, parfumerijos gaminiai, sėklos ir kt. Nustatyti 2 (6,9 proc.) pažeidimai.

14 patikrinimų atlikta pagal 7 gautus vartotojų ir ūkio subjektų skundus, prašymus. Tikrinti 8-ių rūšių fasuotų produktų kiekiai: vytintos dešros, kalakutiena, sūris, varškė, apelsinai, šampanas, suskystintos dujos balionuose. 4 atvejais (28,6 proc.) nustatyta produktų kiekio pažeidimų.

III. KITA SVARBI INFORMACIJA

Vykdam 2019 m. veiklos plano priemonę (Vykdam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 364 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymą suteikimo“ nuostatas ir vadovaujantis Matavimo priemonių patikros metodikų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) nuostatomis) 2019 m. kovo 19 d. iš AB „Vilniaus metrologijos centras“ perimtas patikros metodikų fondas, patikros metodikų fondo perdavimo aktai Nr. 28 ir Nr. 29.

Per 2019 m. I ketv. paskirtosioms įstaigoms buvo užsakyta ir pagaminta po 7760 vnt. matavimo priemonių pirminės patikros žymenų (pirmasis ir antrasis žymuo); 397550 vnt. oficialių žymėjimo ženklų (lipdukų), skirtų periodinei patikrai; 118890 vnt. patikros sertifikatų blankų. Ūkio subjektams išduoti 5 leidimai fasuotiems 17 produktų ženklinti „e“ ženklu.

Didelis dėmesys buvo skiriamas ūkio subjektų konsultavimui. Organizuota 12 konsultavimo renginių ūkio subjektams, kurių veikla susijusi su motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo įmonių priežiūra, neautomatinių svarstyklių, naudojamų su POS sistemomis, priežiūra, neautomatinių svarstyklių, naudojamų su POS sistemomis, patikra, prekyba turgavietėse, mažmenine prekyba, konditerijos gamyba, maitinimo paslaugų teikimu švietimo įstaigose, veterinarijos paslaugų teikimu, vartotojų teisių apsauga.

Konsultuoti 265 ūkio subjektai (iš jų 28 veiklą pradedantys ūkio subjektai, 14 ūkio subjektų konsultuota telefonu, įsigytos įrangos pagalba konsultaciniai pokalbiai įrašomi).

LMI savo veikloje neapsiribojo vien sankcijų pažeidėjams taikymu, o siekė, kad veiklos sritis kuruojančios institucijos imtųsi priemonių situacijai pagerinti, duodamos savo įstaigoms atitinkamus nurodymus ar keisdamos atitinkamus teisės aktus. Buvo parengti ir pateikti 3 informaciniai pranešimai Lietuvos transporto saugos administracijai prie Susisiekimo ministerijos pateikta informacija dėl 2018 m. IV ketv. motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo įmonėse atliktų patikrinimų rezultatų, Panevėžio r. savivaldybės ir Rokiškio r. savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriams pateikta apibendrinanti informacija dėl švietimo įstaigų viešojo maitinimo įmonėse atliktų patikrinimų rezultatų.

Siekiant mažinti nepagrįstus, neproporcingus ūkinės veiklos suvaržymus, LMI iniciatyva organizuotame susitikime su Lietuvos transporto saugos administracijos prie Susisiekimo ministerijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovais buvo nuspręsta peržiūrėti ir sutrumpinti teisinio metrologinio reglamentavimo objektams priskirtų matavimo priemonių, naudojamų motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo įmonėse, sąrašą.

Visuomenė buvo informuojama tiek teisinės metrologijos reikalavimų klausimais, tiek apie kontrolės rezultatus, o tai darė taip pat nemažą įtaką pažeidimų prevencijai. Išspausdinti 4 straipsniai apie teisinės metrologinės priežiūros aktualijas: 2019-03-01 straipsnis „Mažėja pažeidimų teisinio metrologinio reglamentavimo srityse“ Šiaulių miesto savaitraščio naujienų portale www.etaplus.lt; 2019-03-05 informacija apie Šiaulių apskrityje 2018 m. atliktus patikrinimus, nustatytus pažeidimus patalpinta Šiaulių r. savivaldybės svetainės portale Naujienos www.siauliuraj.lt; 2019-03-12 rubrikoje Savaitės pašnekovas išspausdintas pokalbis su LMI viršininku „Lietuvos metrologijos inspekcija saugo vartotojus ir valstybės interesus“ Pačiolio leidinyje Buhalterija: apskaitos ir mokesčių apžvalga; 2019-03-20 straipsnis „Vartotojų dieną – apie išeitį kilus ginčui“ Panevėžio miesto laikraštyje „Sekundė“.

Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininkas

Domas Vasiliauskas